

A casa dels pares s'està massa bé

¿Independència? ¡No, gràcies!

Qui pot no vol. Qui vol no pot. Accedir al món laboral i a l'habitatge és cada dia més difícil per a la gent jove. La comoditat i el canvi d'actitud dels pares en relació amb la sexualitat dels fills ho dificulten encara més. Marxar de casa no és tan fàcil en una societat que fomenta l'infantilisme.

Sona el despertador. Sergi Blas fa mitja volta. Deu minutets més al llit són un plaer indescriptible.

—Sergi, llevat —li aconsella sa mare, previsor—, que faràs tard a la feina.

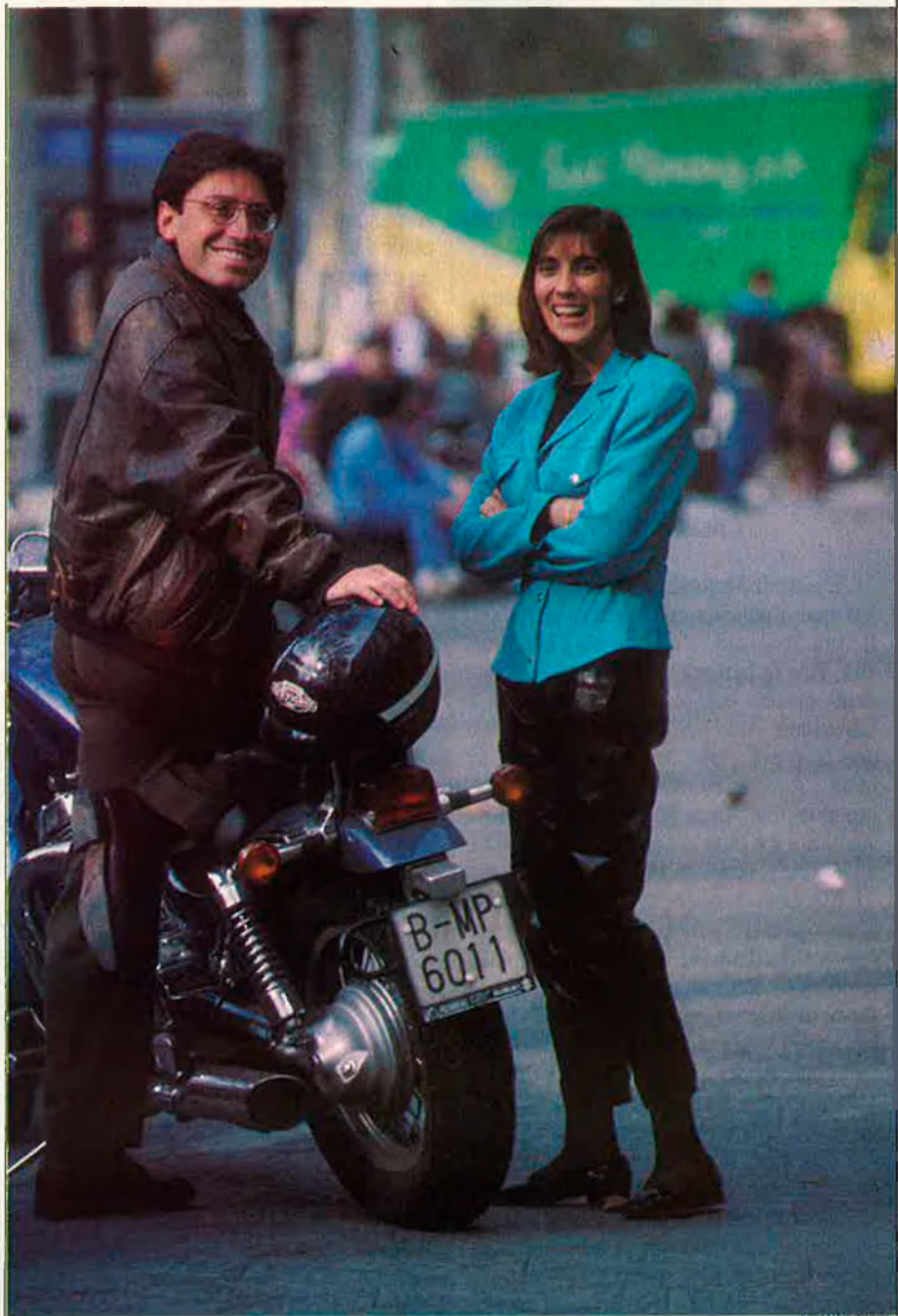
Quan s'alça, mig clapat encara, es clava a la dutxa amb un parell de preocupacions al cap. Res que no tingui a veure amb la feina. És advocat i n'exerceix des de fa un any.

Quan surt de la dutxa té l'esmorzar fet. Quan acaba d'esmorzar té la camisa i els pantalons planxats. Quan surt per la porta no li passen pel cap ni les factures de l'aigua, ni les de la llum, del telèfon, del gas... ni si ha d'anar a la plaça a fer la compra, ni si hauria d'haver posat la roba a la rentadora per estendre-la quan torni a dinar, ni tan sols fer-se el llit. I és que el Sergi, que té 26 anys, viu amb els pares. I allò que no li fa la mare li ho fa la dona de fer feines. "A casa estic molt bé —assegura—, no em barallo amb els pares, tinc i faig el que vull, això sí dins d'un ordre de convivència."

Encara que no col·labora en l'economia familiar, s'ho paga tot de la seva butxaca: cotxe —Peugeot 205 GTI—, roba, copes, vacances... "A casa no demano ni un duro". Amb el que guanya podria marxar de casa si volgués, "però aniria penjat de pelves i ara vaig estalviant". I sap que el dia que marxi donarà un disgust als pares.

Sergi, que té nòvia des de fa quatre anys —"és advocada, però no treballa, fa un curs de postgrau"—, reconeix que no marxa de casa per pura comoditat. Quan va fer la mili, a Canàries, compartia un pis amb set nois més. Allà es feia el menjar, anava a la compra, es planxava la roba militar... Ja ha tastat la independència, encara que fos obligada. Ara, però, diu: "Només tornaré a marxar, o bé quan em casi o bé quan passi la barrera dels trenta anys, perquè no és qüestió d'estar-se a casa tota la vida".

Tampoc el sexe l'obliga a una certa

Els joves no comprenen els problemes de la societat a causa de la seva dependència familiar.

C. PUÉRTOLAS

Com més nivell educatiu, més dificultat d'ingrés en el mercat de treball. C. PUÉRTOLAS

urgència: "Em busco la vida, més o menys com tothom". Això vol dir anar a casa seva —"quan els pares no hi són, evidentment"—, a un pis buit que té l'àvia o a un apartament d'estiueig que tenen els seus pares en un poble a vint minuts de Barcelona.

L'ELISABETH

L'Elisabeth Majoral té 29 anys. Ben segur que a aquesta edat l'actriu i cantant Barbra Streisand feia la mateixa cara que ella. Fins fa ben poc treballava de dependenta en una botiga de roba de moda a Barcelona. Ara, però, neteja oficines en una empresa, feina que ha heretat de la mare: "Aquesta és molt millor, perquè cobro el mateix —unes 90.000 pessetes mensuals— i a les onze del matí ja estic llesta i a més tinc els caps de setmana lliures".

L'Elisabeth reconeix que té problemes a casa: "La mare vol que em casi, es pensa que em quedaré fadrina i això la capfica moltíssim". Però no té cap intenció de casar-se ni de tenir *rotllos* seriosos amb nois. En aquest aspecte li agrada ser absolutament independent. Té tres o quatre *rotllets* més o menys fixos, però surt amb ells quan vol. Quan en té ganes, vaja. La relació —"sexual, només sexual, jeh! I això que quedi ben clar"— més fixa de totes ja té cinc anys d'antiguitat i la manté amb el company d'una noia que fa temps era una de les seves millors amigues —"i que, per cert, creu que ell li és absolutament fidel".

No té cap necessitat de marxar de casa.

La seva vida sexual és important però no com per fer les maletes. És l'única filla que hi resta i sap que un dia el pis —un piset al barri de Gràcia— serà per a ella. I encara que a vegades li passa pel cap anar-se'n, no ho fa per raons econòmiques. "Si marxés no seria per viure en parella, sinó sola o amb alguna amiga."

D'aquesta manera s'estalvia un lloguer i s'ha pogut pagar un Ford Fiesta de segona mà. És estalviadora i el poc que es gasta és en la roba i en sortir algun dia. Col·labora en l'economia familiar pel que fa al menjar i a més es fa les seves coses: el llit, planxar, rentar la roba... I encara té temps per estudiar auxiliar de clínica. Llar, dolça llar.

"FILLS, FOTEU EL CAMP"

Comoditat, qüestions econòmiques —bé laborals, bé d'encariment de l'habitatge— són algunes de les pinzellades que donen color a la cara de la moneda. Però vet aquí un exemple de la creu.

Carme Mas és administrativa. Té cinquanta anys i tres fills de 25, 26 i 27 anys. Tots nois. El més gran ja fa un mes que va marxar de casa. Però la Carme no en té prou: "M'agradaria que marxessin tots". Potser ningú sap tan bé com una mare que és treure cada matí del llit tres fills mascles perquè vagin a treballar. Ella és una mare *progre* que va educar els seus fills "perquè un dia busquessin feina i marxessin de casa, s'independitzessin".

I amb això ella no vol dir que no en vol saber res. Ni que desconeixi les dificultats per fer-ho. Tot el contrari. Els seus fills porten les seves companyes a casa i fan el

que volen. Ella no s'hi oposa. "Però jo també tinc els meus problemes, com tothom, i d'aquesta manera m'empasso els meus i els seus, millor dit, sóc el filtre de tots els problemes de la gent d'aquesta casa. Això no em deixa temps per als meus".

La Carme necessita una vida pròpia: "A més, quatre homes ja et pots imaginar l'ajuda que et fan. No col·laboren en res. Ni netegen, ni es fan el dinar, ni res de res... I, és clar, com que a casa ho tenen tot solucionat, no es veuen obligats o sortir i a intentar trobar feina". I si marxessin, tot canviaria: "És molt diferent que un dia et truquin o els truquis tu a ells i et contin els seus problemes; els ajudaré tot el que podré. O en cas que tinguin fills, no cal que pateixin, me'n cuidaré". Però ella vol que volin. Que s'enfrontin a la vida, vaja. És una qüestió de salut mental. De la seva.

L'emancipació de la gent jove és un procés en què molts cops resulta difícil trobar la frontera entre la culpabilitat i el victimisme. Entre la comoditat i la maduració de la persona. Hi ha fills que volen marxar i no tenen mitjans econòmics. N'hi ha que poden i no volen. I per regla general, als pares ja els hi està bé que els fills es quedin. Sovint l'ombra de la ruptura és sinònim de disgust. Una cosa sí que és clara: cada dia, la gent jove tarda més a sortir de casa. I és que, com canta el valencià Juli Bustamante: "He sabut que no és gens fàcil anar-se'n del niu d'un vol".

INFANTILISME

Segons Lluís Flaquer, professor de sociologia de la família a la Universitat Autònoma de Barcelona, hi ha, fonamen-

Es permet de ser adult per a unes coses però no per a unes altres, i es fomenta l'infantilisme. CARMÉ PUÉRTOLAS

talment, tres factors que influeixen en la cada cop més tardana independització de la gent jove: "El més important és potser la postergació de l'ingrés del jove en la vida adulta. Això és degut a la prolongació de l'etapa educativa. Fa trenta anys, tenir el batxiller era el màxim generalitzat. Avui, a més dels estudis secundaris hi ha els universitaris i ara s'hi han d'afegir els cursos de postgrau o tercers cicles. Com més nivell educatiu, més dificultat d'ingrés en el mercat de treball. Així tenim que l'estabilitat professional arriba entre els 30 i els 35 anys. I ingressos estables vol dir formar una família".

D'altra banda, hi ha l'encariment de l'habitatge, tant pel que fa a compra com a lloguer. I en tercer lloc, un canvi d'actitud dels pares respecte als fills. "Fa vint anys —continua Flaquer— hi havia una dèria per marxar de casa, avui hi ha un conservado-

Cada dia, la gent jove tarda més a sortir de casa. C PUÉRTOLAS

Retorn al futur

No future va ser el crít de guerra dels punks durant la segona meitat de la dècada dels setanta. Quan la crisi econòmica és a punt de convertir-se en secció fixa dels diaris —alguns ja hi han convertit la corrupció política, sobretot a Madrid—, tampoc és com per dir que no hi ha futur, però sí que aquest està força magre.

¿Quins són els grans reptes de la integració de la joventut en la societat? Bàsicament, dos: l'accés al món laboral i l'accés a l'habitatge. Els joves són els més afectats per la precarietat laboral: al nostre país, més del 60% dels menors de 30 anys que treballen ho fan amb un contracte eventual. També és el sector més castigat per la desocupació. Així, una situació laboral precària representa allò que no és: una certa estabilitat.

L'expressió més directa de l'encariment de la vivenda és el retard de l'edat en l'emancipació dels joves. El preu de la vivenda —en pessetes per metre quadrat— als Països Catalans és el següent: Illes Balears, 118.841; País Valencià, 111.201, i Principat, 106.154.

El Govern espanyol aprovava el desembre de 1991 el repartiment de les seves ajudes a les comunitats autònomes en un pla de vivenda 1992-1995 basat en actuacions sobre vivenda i actuacions sobre el sòl que donen les següents xifres —en milions de pessetes— pel que fa al nostre país: Illes Balears, 9.909; País Valencià, 58.362, i Principat, 82.285.

Dilema davant l'emancipació: ¿Llogar un pis o comprar-lo? Pagar un lloguer du-

rant molts anys pot semblar llençar els diners en un pou sense fons. I fer un préstec hipotecari a pagar en 15 o 20 anys, quan durant els últims deu s'ha insistit tant des del govern i la patronal que ens acostumem a la idea que mai més tornarà a haver-hi treball fix, pot fer viure en una situació d'angoixa permanent: ¿podrem pagar el lloguer o la hipoteca el mes que ve? ¿I d'aquí mig any?

A tall d'exemple, una dada: durant l'última dècada la ciutat de Barcelona ha perdut 10.000 habitants per any, un 7,5% de la seva població.

Segons els experts, la majoria de la joventut viu, així, obsedida per assegurar-se un futur. Això vol dir sacrificar el present per una suposada felicitat que un dia o l'altre arribarà. És, en el fons, renunciar al present.

Significa també, que hi ha moltes probabilitats, el dia que es creu assolit aquest futur, d'estar absolutament desproveïts de passat. Desproveïts d'emocions i de sentiments històrics.

Retrobar-se amb un somni, havent dormit sempre. Massa. Despertar un cop, per no haver despertat mai.

L'eterna psicosi de la seguretat. Un punt mort que, ben mirat, potser acabarà donant la raó als punks i al seu lema *No future*.

La por a volar pot significar passar directament de la primera comunitat a l'Insercio. O de la paga setmanal a la Visa Or.

risme que dificulta l'enfrontament amb la vida. I d'altra banda, els pares són més tolerants: el factor educatiu abans esmentat és paral·lel a la impossibilitat de limitar la sexualitat dels joves. Es produeix una situació fins a cert punt esquizofrènica: es permet de ser adult per a unes coses, però no per a unes altres, és a dir, pots fer l'amor, però t'estàs a casa. Això vol dir exigència de responsabilitats només en alguns hàbits. La societat perllonga, d'aquesta manera, l'infantilisme".

En aquest mateix sentit, la sociologia de la família apunta que, a causa de la seva dependència familiar i de les escasses oportunitats d'assumir responsabilitats que no siguin individuals, als joves els és difícil copsar la relació existent entre la seva situació personal i els problemes que afecten el conjunt de la col·lectivitat.

Cal no oblidar tampoc que avui la modernitat de la societat és més que mai sinònim d'individualisme. Ambdós conceptes són directament proporcionals. Així, segons els sociòlegs, mentre en la nostra societat l'assoliment d'una independència econòmica resulti pels joves un procés cada vegada més difícil, més costós i més llarg, s'haurà d'acceptar una dependència familiar i emocional que els impedeix de ser adults de ple dret.

I mentrestant l'Europa moderna envelleix a una velocitat digna d'aquell eslògan que diu que "les imprudències es paguen cares. Cada dia més".

J. M.

Joan Marí